



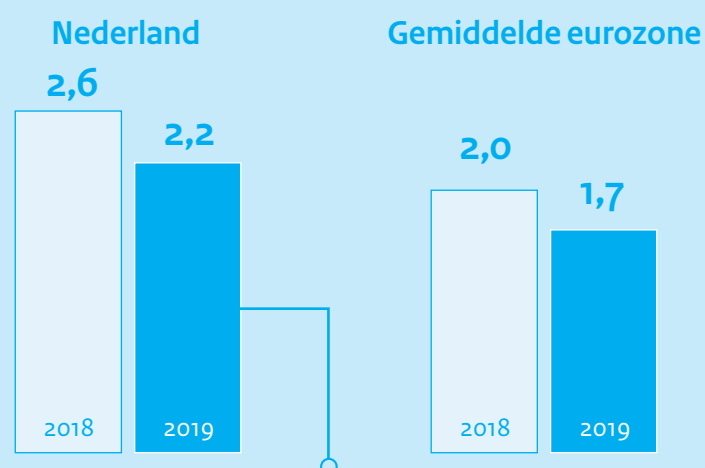
Economisch vooruitzicht 2019

Economie draait goed, piek voorbij

Internationale risico's blijven groot

Nederlandse economie groeit voor vierde jaar op rij harder dan gemiddelde eurozone

bbp-groei, in %

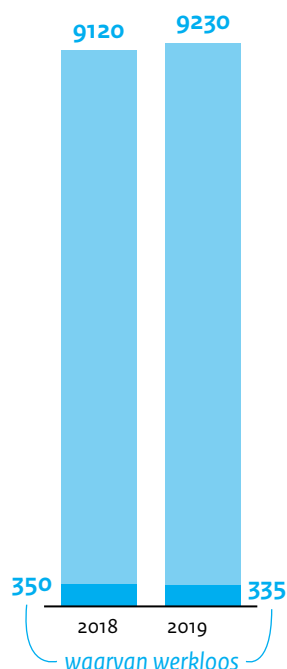


Particuliere consumptie, netto uitvoer en investeringen dragen minder bij aan de groei vergeleken met 2018.

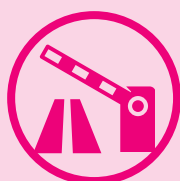
De overheidsbestedingen juist meer

De beroepsbevolking groeit in 2019 met 1,2%
Het aandeel werklozen daalt van 3,9% naar 3,6%

beroepsbevolking, in dzt



Risico's zijn toegenomen



Grens VK-EU niet berekend op chaotische Brexit



Nieuwe import-tarieven raken inmiddels 12% van de Amerikaanse invoer



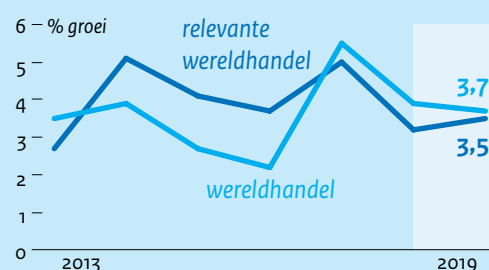
Nederlandse economie kan worden geraakt door onrust in EU

Onderuitputting

1,4%

Dit jaar bleef 1,4% van de begroting op de plank liggen. Ook in 2019 blijven de overheidsbestedingen mogelijk achter bij de begroting

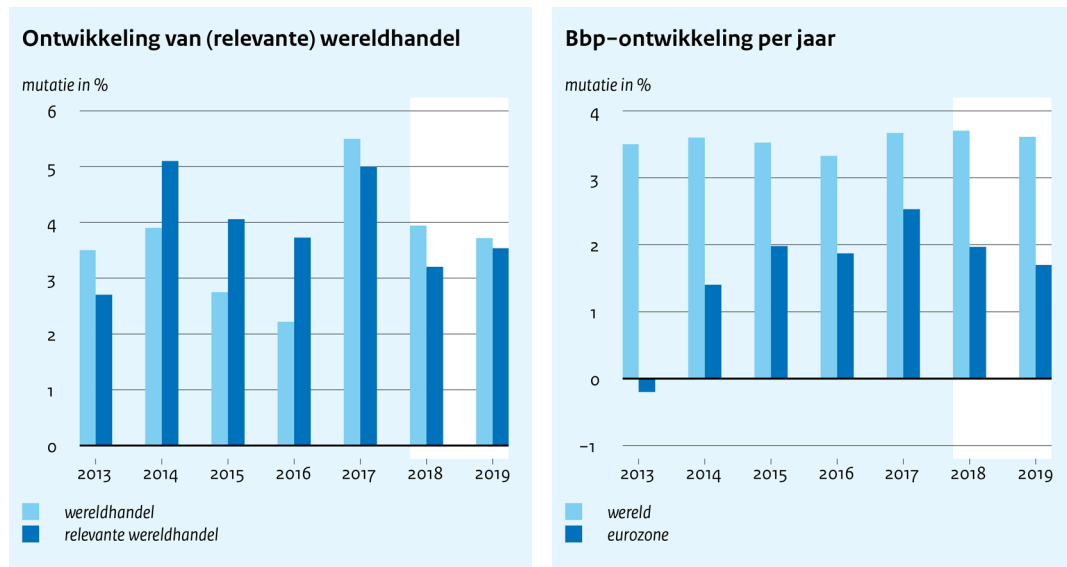
Mondiale economie



CPB Raming

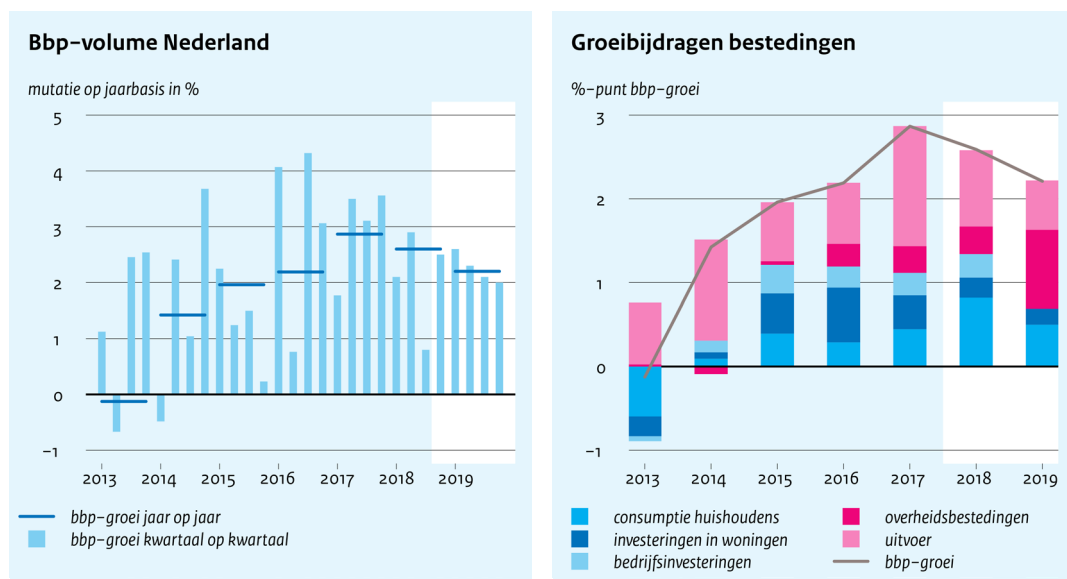
December 2018

Figuur 1 De wereldhandel vertraagt licht bij aanhoudende mondiale groei



Bron: CPB ([link](#))

Figuur 2 Nederlandse economie draait goed in 2019, maar door teruglopende consumptie huishoudens en bedrijfsinvesteringen minder krachtig dan in 2017 en 2018

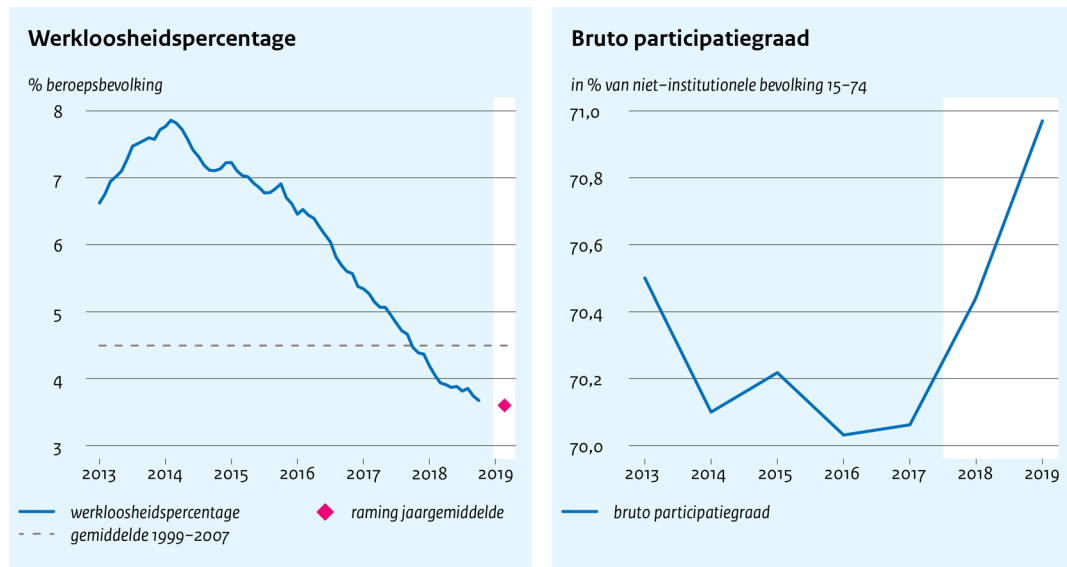


Bron: CBS en CPB ([link](#))

Kerngegevens voor Nederland, 2014-2019

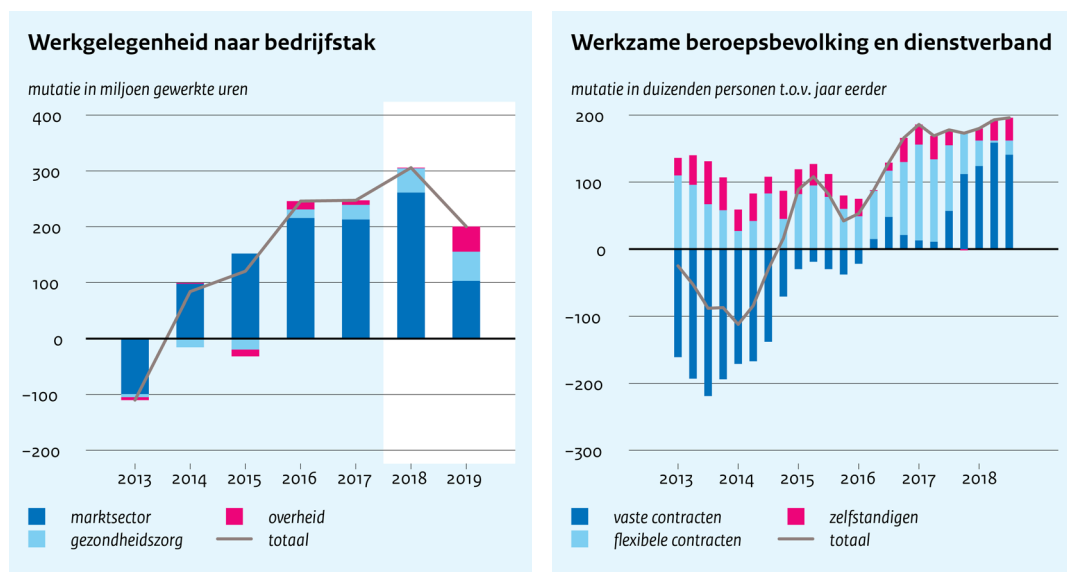
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
mutaties per jaar in %						
Internationale economie						
Relevante-wereldhandelsvolume goederen en diensten	5,1	4,1	3,7	5,0	3,2	3,5
Concurrentenprijs (a)	-0,5	5,7	-3,2	2,1	0,8	1,3
Olieprijs (dollars per vat)	99,6	53,1	44,3	55,0	72,4	64,3
Eurokoers (dollar per euro)	1,33	1,11	1,11	1,13	1,18	1,14
Lange rente Nederland (niveau in %)	1,5	0,7	0,3	0,5	0,6	0,6
Volume bbp en bestedingen						
Bruto binnenlands product (bbp, economische groei)	1,4	2,0	2,2	2,9	2,6	2,2
Consumptie huishoudens	0,4	2,0	1,1	1,9	2,7	1,9
Consumptie overheid	0,6	-0,1	1,3	1,1	1,2	3,4
Investerings (inclusief voorraden)	-1,3	29,1	-6,7	4,4	4,5	3,9
Uitvoer van goederen en diensten	4,5	7,4	1,7	5,3	2,8	3,6
Invoer van goederen en diensten	3,3	14,5	-2,0	4,9	3,0	4,5
Prijzen, lonen en koopkracht						
Prijs bruto binnenlands product	0,3	0,8	0,5	1,2	2,3	2,3
Uitvoerprijs goederen en diensten, exclusief energie	-0,6	1,6	-1,4	1,9	0,8	1,2
Prijs goederenimport	-2,6	-5,0	-4,5	4,2	2,2	-0,1
Inflatie, geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp)	0,3	0,2	0,1	1,3	1,6	2,4
Loonvoet bedrijven (per uur)	1,1	-0,2	0,7	1,2	2,7	3,5
Contractloon bedrijven	1,0	1,2	1,5	1,6	2,0	2,8
Koopkracht, statisch, mediaan alle huishoudens	1,2	1,0	2,6	0,3	0,3	1,6
Arbeidsmarkt						
Beroepsbevolking	-0,4	0,4	0,4	0,8	1,1	1,2
Werkzame beroepsbevolking	-0,6	1,0	1,3	2,1	2,2	1,5
Werkloze beroepsbevolking (in duizend personen)	660	614	538	438	350	335
Werkloze beroepsbevolking (niveau in % beroepsbevolking)	7,4	6,9	6,0	4,9	3,9	3,6
Werkgelegenheid (in uren)	0,7	1,0	2,0	1,9	2,3	1,5
Overig						
Arbeidsinkomensquote (niveau in %)	74,5	72,8	73,6	73,4	73,9	74,7
Arbeidsproductiviteit bedrijven (per uur)	0,9	0,8	0,2	0,9	0,3	0,7
Individuele spaarquote (in % beschikbaar inkomen) (b)	2,9	2,8	3,6	2,9	2,8	2,7
Saldo lopende rekening (niveau in % bbp)	9,5	6,3	8,1	10,5	10,1	9,7
niveau in % bbp						
Collectieve sector						
EMU-saldo	-2,2	-2,0	0,0	1,2	1,1	1,0
EMU-schuld (ultimo jaar)	67,9	64,6	61,9	57,0	52,4	48,9
Collectieve lasten	37,0	36,9	38,4	38,7	38,7	39,2
Bruto collectieve uitgaven	45,9	45,0	44,0	42,9	42,4	42,4
(a) Goederen en diensten, exclusief grond- en brandstoffen.						
(b) Niveau; beschikbaar gezinsinkomen is inclusief collectieve besparingen.						

Figuur 3 Werkloosheid blijft dalen en de participatie neemt toe



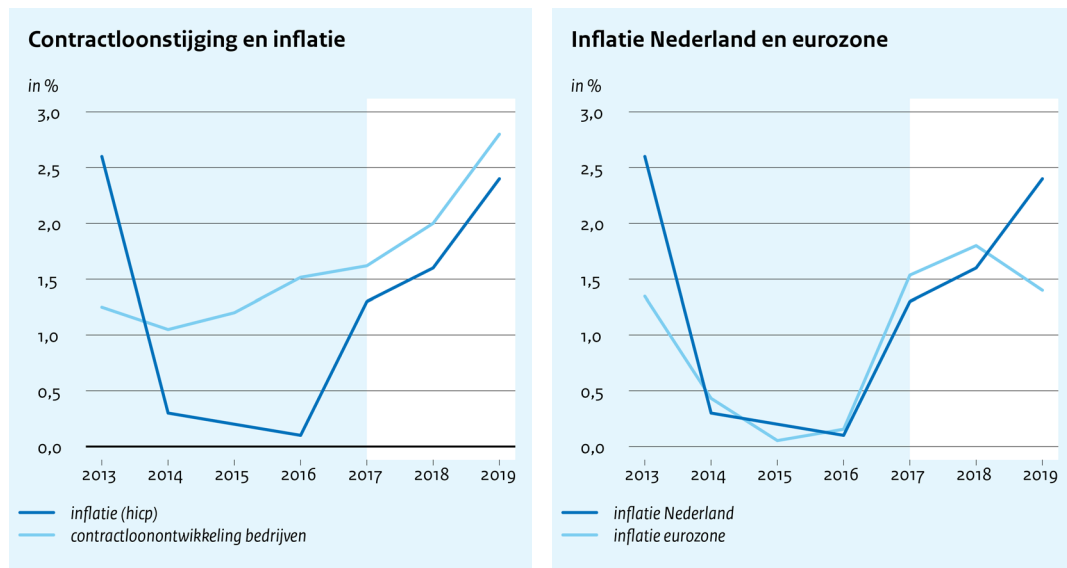
Bron: CBS en CPB ([link](#))

Figuur 4 Aanhoudende werkgelegenheidsgroei gaat samen met meer vaste contracten



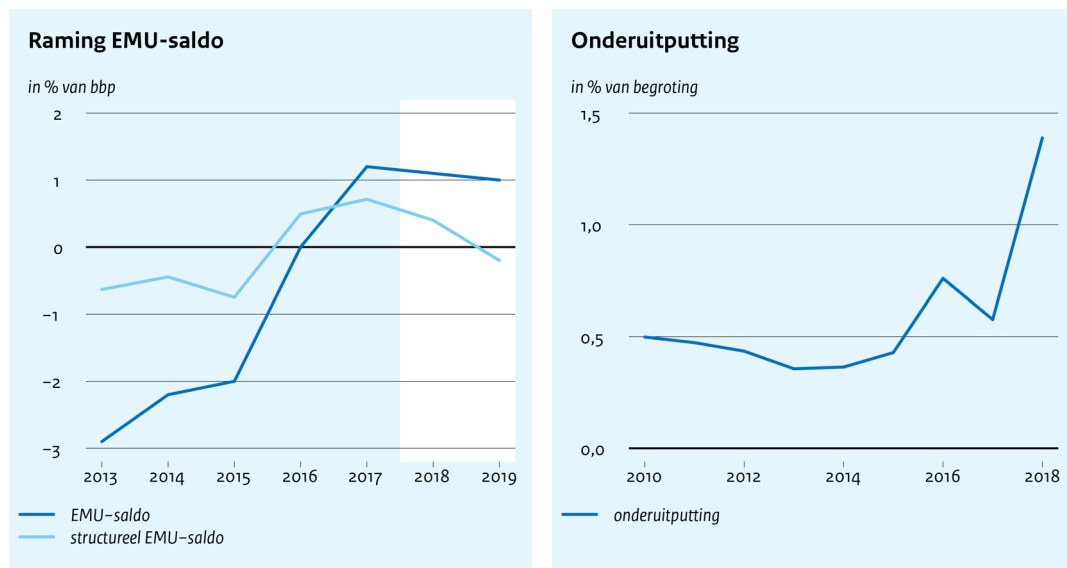
Bron: CBS en CPB ([link](#))

Figuur 5 Stijging contractlonen zet door in 2019. De inflatie in Nederland is hoger dan in de eurozone door verhoging van indirecte belastingen



Bron: CBS en CPB ([link](#))

Figuur 6 In 2019 zal er voor het derde jaar op rij een overschot op de overheidsbegroting zijn. Als er opnieuw sprake is van onderuitputting (a) zal dat overschot groter zijn



(a) Onderuitputting is het niet uitgeven van in de Rijksbegroting opgenomen uitgaven

Bron: ministerie van Financiën, CPB ([link](#))